

Eiropas augstākās izglītības telpa *Eiropas izglītības Ministru kopējā deklarācija* *pieņemta Boloņā 1999. gada 19. jūnijā*

Pateicoties dažu pēdējo gadu izcilajiem sasniegumiem, Eiropas process ir kļuvis par arvien konkrētāku un atbilstošu realitāti Savienībai un tās pilsoņiem.

Paplašināšanās perspektīvas, kā arī attiecību padziļināšanās ar citām Eiropas valstīm, it īpaši ar EES, piešķir šai realitātei arvien plašākas dimensijas. Tajā pašā laikā esam liecinieki tam, ka plašos akadēmiskās un politiskās pasaules sektoros un sabiedriskajā domā arvien pieaug apzināšanās, ka Eiropas būvei nepieciešams piešķirt pilnīgāku un tālāksniedošu saturu, it īpaši balstoties uz Eiropas intelektuālajām, kultūras, sociālajām un tehniskajām dimensijām un stiprinot tās.

Zināšanu Eiropa tagad ir plaši atzīta par neaizstājamu augsmes faktoru un par nepieciešamu sastāvdaļu Eiropas pilsonības konsolidācijā un bagātināšanā, tā spēj, vienlaikus ar apziņu par kopīgajām vērtībām un piederību kopējai sabiedriskai un kultūras telpai, sniegt pilsoņiem tās zināšanas, kas nepieciešamas, stājoties pretī jaunā gadu tūkstoša pārbaudījumiem.

Pašas izglītības nozīme un sadarbības izglītībā nozīme stabila, miermīlīgu un demokrātisku sabiedrību nostiprināšanā pēdējā laikā ir atzīta par stūrakmeni, it īpaši ņemot vērā situāciju Dienvidaustrumu Eiropā.

1998. gada 25. maija Sorbonnas deklarācija, kura sakņojās minētajos apsvērumos, uzsvēra universitāšu centrālo lomu Eiropas kultūras dimensiju attīstīšanā. Tā izcēla Eiropas augstākās izglītības telpas izveidošanu kā galveno līdzekli pilsoņu mobilitātes, to nodarbinātības un Kontinenta vispārējas attīstības labā.

Vairākas Eiropas valstis, parakstot deklarāciju vai paužot savu pievienošanās principā, ir pieņēmušas aicinājumu piesaistīties deklarācijas nosprausto mērķu

sasniegšanā. Šajā laikā Eiropā uzsākto augstākās izglītības reformu virziens apliecina daudzu valdību apņēmību rīkoties.

Eiropas universitātes savukārt ir pieņēmušas izaicinājumu un uzņēmušas galveno lomu Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanā, balstoties arī uz fundamentālajiem principiem, kas noteikti 1988. gada Boloņas Lielajā Universitāšu Hartā. Šim faktam ir milzīga nozīme, ņemot vērā, ka universitāšu neatkarība un autonomija nodrošina augstākās izglītības un zinātnes sistēmu nepārtrauktu piemērošanos mainīgajām vajadzībām, sabiedrības prasībām un jaunākajiem zinātnes sasniegumiem.

Kurss ir nosprausts pareizajā virzienā un ar lielu apņēmību. Tomēr ir nepieciešams neatslābstoši pielikt pūles, lai pilnībā sasniegtu augstākās izglītības sistēmu lielāku savietojamību un salīdzināmību. To ir jāatbalsta, veicinot konkrētus pasākumus, lai panāktu redzamu virzību uz priekšu. 18. jūnija tikšanās piesaistīja autoritatīvus ekspertus un zinošus cilvēkus no visām mūsu valstīm, tādēļ tā mums ir devusi ļoti noderīgus priekšlikumus turpmākajām iniciatīvām.

Mums jāvelta īpaša uzmanība mērķim stiprināt Eiropas augstākās izglītības sistēmas starptautisko konkurētspēju. Jebkuras civilizācijas dzīvotspēju un efektivitāti raksturo tas, cik liels ir tās kultūrsistēmas pievilksanas spēks attiecībā uz citām valstīm. Mums jānodrošina, lai Eiropas augstākās izglītības sistēma pasaulē sasniegtu tādu pievilksanas spēka līmeni, kāds atbilst mūsu izcilajām kultūras un zinātnes tradīcijām.

Apliecinot mūsu atbalstu principiem, kas nosprausti Sorbonnas deklarācijā, mēs iesaistāmies saskanīgā izglītības politikā, lai īsā laikā, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā jaunā gadu tūkstoša pirmās desmitgades laikā, sasniegtu sekojošus mērķus, kurus mēs uzskatām par visnozīmīgākajiem, lai izveidotu Eiropas augstākās izglītības telpu un lai izvirzītu Eiropas augstākās izglītības sistēmu pasaulē.

- Viegli izprotamas un salīdzināmas grādu sistēmas radīšana, tajā skaitā izmantojot Eiropas vienoto diploma pielikumu, nolūkā veicināt Eiropas pilsoņu nodarbināmību un Eiropas augstākās izglītības starptautisko konkurētspēju,
- Galvenokārt uz diviem cikliem – pamatstudiju un pēcdiploma studiju- bāzētas sistēmas izveide. Uzņemšana otrajā ciklā, notiek, pamatojoties uz sekmīgu pirmā cikla nobeigšanu kura garums ir vismaz trīs gadi. Tajā pašā laikā pirmā cikla rezultātā piešķirtajam grādam jāatbilst Eiropas darba tirgum, kalpojot par atbilstošu kvalifikācijas līmeni. Otrajam ciklam jāved uz maģistra un/vai doktora grādu, kā tas arī pašlaik notiek daudzās Eiropas valstīs.
- Kredītpunktu sistēmas - tādas kā ECTS sistēma- kā atbilstoša līdzekļa izveidošana visplašākās studentu mobilitātes veicināšanai.. Pie nosacījuma, ka tie tiek atzīti atbilstošajās universitātēs, kredīti varētu tikt iegūti arī ārpus augstākās izglītības konteksta, ieskaitot mūžizglītību.
- Mobilitātes veicināšana, pārvarot tos šķēršļus, kas kavē efektīvas brīvas pārvietošanās realizāciju, īpašu uzmanību vēršot uz
 - attiecībā uz studentiem, brīva pieeja studiju un praktiskās apmācības iespējām un ar tiem saistītajiem pakalpojumiem,
 - attiecībā uz mācītspēkiem, zinātniekiem un administratīvo personālu – citur Eiropā mācot, veicot pētījumus vai veicot praktisko apmācību

pavadītu periodu atzīšana un novērtēšana, bez kaitējuma to likumīgajām tiesībām.

- Eiropas sadarbības veicināšana kvalitātes nodrošināšanā ar domu radīt salīdzināmus kritērijus un metodikas,
- Nepieciešamo Eiropas dimensiju stimulēšana augstākajā izglītībā, īpaši attiecībā uz programmu attīstību, augstskolu sadarbību, mobilitātes shēmām un integrētām studiju, praktiskās apmācības un pētījumu programmām

Ar šo mēs uzņemamies saistības sasniegt šos mērķus – mūsu institucionālās kompetences ietvaros un pilnībā respektējot kultūru, valodu un nacionālo izglītības sistēmu daudzveidību un universitāšu autonomiju – lai konsolidētu Eiropas augstākās izglītības telpu. Šim nolūkam mēs izmantosim gan starpvaldību sadarbības ceļus, gan arī tos ceļus, kas iespējami nevalstisku institūciju ietvaros, kurām ir kompetences augstākajā izglītībā. Mēs sagaidām, ka universitātes arī šinī gadījumā ātri un pozitīvi reaģēs un dos aktīvu ieguldījumu mūsu uzsāktā pasākuma sekmīgai realizācijai.

Pārliecināti, ka Eiropas augstākās izglītības telpas izveidošanai ir nepieciešams pastāvīgs atbalsts, vadība un pieskaņošana nepārtraukti mainīgajām vajadzībām, mēs nolemjam atkal tikties ne vēlāk kā pēc trim gadiem, lai novērtētu virzību uz priekšu un nākošos nepieciešamos soļus.

Seko: Austrijas, Beļģijas franču un flāmu kopienu, Bulgārijas, Čehijas, Dānijas, Francijas, Grieķijas, Igaunijas, Islandes, Īrijas, Itālijas, Latvijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Luksemburgas, Maltas, Nīderlandes, Norvēģijas, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovākijas, Slovēnijas, Somijas, Spānijas, Šveices, Ungārijas, Vācijas un Zviedrijas izglītības ministru vai to pilnvarotu personu paraksti